

DECIZIE

25 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Iuliana Oprea și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de reprezentantul Levco Daniela în interesele Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Florea Lidia împotriva Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău cu privire la recunoașterea ilegală a refuzului, obligarea adoptării actului administrativ privind transmiterea în proprietate privată a terenului aferent casei de locuit și încheierii contractului de vânzare-cumpărare la preț normativ, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2016, prin care s-a respins cererea de repunere a apelului în termen și s-a restituit cererea de apel depusă de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău ca fiind tardivă

c o n s t a ț ă:

La 13 ianuarie 2015 Florea Lidia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului, obligarea adoptării actului administrativ privind transmiterea în proprietate privată a terenului aferent casei de locuit și încheierii contractului de vânzare-cumpărare la preț normativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată Florea Lidia a indicat că la 26 septembrie 1970 a înregistrat căsătoria cu Florea Victor.

La 15 martie 1992 Florea Victor a decedat rămânându-i moștenire bunul imobil situat în mun. Chișinău, str. Bugeacului, 11, numărul cadastral 0100215121, fapt probat prin certificatul de moștenitor legal nr. 8648 din 23 august 1999, potrivit căruia bunul succesoral constă din casa de locuit amplasată în mun. Chișinău, str. Bugeacului, 11 cu suprafața totală de 30,8 m², inclusiv cea locuibilă cu suprafața de 23,4 m² cu dependențe: a-veranda, 2-beci, 3-garaj-cazangerie, I-șopron, II-poartă, V-pavilion, VI-viceu, VII-gard, VIII-poartă, situate pe un teren de 600 m².

Imobilul dat aparținea defunctului în baza certificatului de moștenitor testamentar eliberat la 11 septembrie 1981 de biroul notarial de stat nr. 2 mun. Chișinău cu nr. 1/2-1040, la 15 septembrie 1981 fiind înregistrat la Întreprinderea de Stat „Cadastru” cu numărul 9777.

Suprafața reală a lotului de teren este de 1840 m², fapt confirmat prin certificatul nr. 9552/99 din 28 iunie 1999 eliberat de Agenția Națională de Geodezie, Cartografie și Cadastru, certificatul de inventariere tehnică eliberat de Ministerul Gospodăriei Comunale și de Locuințe al Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești unde s-au făcut cercetări imobilului situat în mun. Chișinău, str. Bugeacului, 11, fiind depistate încălcările respective.

Prin decizia Primăriei mun. Chișinău din 18 martie 1999 s-a recunoscut dreptul de proprietate asupra imobilelor construite în mod neautorizat.

La 06 ianuarie 2005 Agenția de Stat Relații Financiare și Cadastru a întocmit planul imobilului situat în mun. Chișinău, str. Bugeacului, 11, conform situației din 19 februarie 1988, suprafața terenului conform actelor fiind de 600 m², iar suprafața reală a terenului de 1840 m².

Florea Victor a obținut casa individuală și terenul aferent în baza certificatului de moștenitor legal din 11 septembrie 1980 de la bunica Ceban Feodosia, decedată la 23 februarie 1981.

După deces soțul a intrat în posesia bunurilor efectuând acte de administrare a acestora în calitate de proprietar, fapt confirmat prin chitanțele de achitare a impozitului funciar, impozitului pe bunurile imobiliare, chitanța de recepție a plăților fiscale, facturile de plată a apei, gazului, energiei termice, telefonului și energiei electrice achitate de ea.

Consideră că odată cu dobândirea dreptului de proprietate asupra imobilului menționat și înregistrarea acestuia la Organul Cadastral Teritorial Chișinău, este în drept de a solicita privatizarea terenului aferent imobilului respectiv.

De repetate ori a adresat Primăriei mun. Chișinău cereri cu privire la privatizarea terenului dat, însă nu au fost soluționate.

La 14 noiembrie 2014 a înaintat cerere prealabilă Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău cu privire la privatizarea terenului aferent casei de locuit cu anexarea actelor prevăzute de Regulamentul cu privire la modul de transmitere în proprietate privată a loturilor de pământ de pe lângă casa în localitățile urbane, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 984 din 21 septembrie 1998, la care nu a primit răspuns.

Direcția generală, arhitectură, urbanism și relații funciare i-a comunicat că drept urmare a inventarierii hotarelor terenului folosit în realitate, a fost perfectat proiectul de decizie prin care i se autentifică dreptul de proprietate privată asupra lotului de pământ cu suprafața de 1 786 m², inclusiv 1 189 m² ca urmare a cumpărării la prețul normativ, pentru exploatare și deservirea casei individuale și a construcțiilor accesorii din str. Bugeacului, 11, mun. Chișinău.

Primăria mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău refuză privatizarea terenului și transmiterea acestuia în proprietate privată și eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, ceea ce vine în contradicție cu prevederile legale.

Cere Florea Lidia obligarea Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău să adopte actul administrativ privind transmiterea în proprietate privată a terenului aferent casei de locuit situat în mun. Chișinău, str. Bugeacului, 11, cu suprafața de 1 786 m², inclusiv 1 189 m² ca urmare a cumpărării la prețul normativ și obligarea încheierii contractului de vânzare-cumpărare (f.d. 3-6).

Prin hotărârea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 03 decembrie 2015 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Florea Lidia.

S-a recunoscut ilegal refuzul Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău privind adoptarea actului administrativ cu privire la transmiterea în proprietate privată a terenului aferent casei de locuit situat în mun. Chișinău, str. Bugeacului, 11 și încheierea contractului de vânzare-cumpărare la preț normativ.

S-a obligat Consiliul mun. Chișinău să adopte actul administrativ cu privire la transmiterea în proprietate privată Lidiei Florea a terenului aferent casei de locuit situat în mun. Chișinău, str. Bugeacului, 11, numărul cadastral 0100215.121.

S-a obligat Primăria mun. Chișinău să încheie cu Florea Lidia contract de vânzare-cumpărare la preț normativ a terenului aferent casei de locuit situate în mun. Chișinău, str. Bugeacului, 11, numărul cadastral 0100215.121 (f.d. 90).

Prin procurile din 13 ianuarie 2015, 04 noiembrie 2015 și 13 ianuarie 2016 Daniela Levco a fost împuternicită de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău să le reprezinte interesele în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 58; 104-105).

La 11 ianuarie 2016 reprezentantul Daniela Levco a declarat în interesele Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 03 decembrie 2015, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată (f.d. 93).

În ședința de judecată din 07 aprilie 2016 reprezentantul Daniela Levco a depus cerere cu privire la repunerea în termen a apelurilor declarate de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 03 decembrie 2015, solicitând admiterea acesteia, repunerea apelului în termen pe motiv că a făcut cunoștință cu dispozitivul hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 03 decembrie 2015 în perioada în care se afla în concediul de odihnă anual (f.d. 106-107).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2016 s-a respins cererea de repunere în termen a apelului și s-a restituit apelul declarat de reprezentantul Daniela Levco în interesele Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău, ca depus în afara termenului de declarare apelului (f.d. 115-118).

La 21 aprilie 2016 reprezentantul Daniela Levco a declarat în interesele Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel. (f.d. 120-121).

În motivarea cererii de recurs reprezentantul Daniela Levco a indicat că la emiterea încheierii din 07 aprilie 2016 Curtea de Apel Chișinău a aplicat eronat normele de drept material și nu a expediat spre cunoștință copia încheierii nominalizate.

Nu au fost luate în considerație argumentele invocate în cererea de repunere în termen a cererii de apel că de la 02 noiembrie 2015 până la 13 noiembrie 2015 s-a aflat în concediul de odihnă anual.

De la 16 noiembrie 2015 până la 04 decembrie 2015 s-a aflat în concediul medical, fapt confirmat prin certificatul de concediu medical seria 01 nr. 1878988, anexat la materialele pricinii și din 04 ianuarie 2016 până la 31 ianuarie 2016, iarăși s-a aflat în concediul de odihnă anual.

A făcut cunoștință cu dispozitivul hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 03 decembrie 2015 în perioada în care se afla în concediul anual.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 07 aprilie 2016 a lipsit Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău de posibilitatea de a prezenta suplimentar cererea de apel motivată cu argumentele de fapt și de drept asupra hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 03 decembrie 2015.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Prin referința depusă la 18 mai 2016 avocatul Lozovan Olga în interesele Lidiei Florea a solicitat respingerea recursului ca neîntemeiat.

Studiind argumentele recursului în raport cu materialele pricinii și a referinței depuse de avocatul Lozovan Olga în interesele Lidiei Florea, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen, neîntemeiat și urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate din următoarele motive.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea de respingere a cererii de repunere a apelului în termen și de restituire a apelului la 07 aprilie 2016.

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia încheierii din 07 aprilie 2016 la 25 aprilie 2016 (f.d. 119).

Prin urmare, recursul declarat de reprezentantul Daniela Levco în interesele Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău la 21 aprilie 2016 împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2016 este depus în termen.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a aplicat și interpretat corect normele de drept procedural.

Din actele pricinii rezultă că prin hotărârea Judecătoria Centru mun. Chișinău din 03 decembrie 2015 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Florea Lidia.

S-a recunoscut ilegal refuzul Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău privind adoptarea actului administrativ cu privire la transmiterea în proprietate privată a terenului aferent casei de locuit situate în mun. Chișinău, str. Bugeacului, 11 și încheierea contractului de vânzare-cumpărare la preț normativ.

S-a obligat Consiliul mun. Chișinău să adopte actul administrativ cu privire la transmiterea în proprietate privată Lidiei Florea a terenului aferent casei de locuit situate în mun. Chișinău, str. Bugeacului, 11, numărul cadastral 0100215.121.

S-a obligat Primăria mun. Chișinău să încheie cu Florea Lidia contract de vânzare-cumpărare la preț normativ a terenului aferent casei de locuit situate în mun. Chișinău, str. Bugeacului, 11, numărul cadastral 0100215.121 (f.d. 90).

În ședința de judecată din 03 decembrie 2015 reprezentantul Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău nu a fost prezent (f.d. 87-89).

La 04 decembrie 2015 Judecătoria Centru mun. Chișinău a expediat în adresa Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău copia dispozitivului hotărârii din 03 decembrie 2015 (f.d. 92).

La 11 ianuarie 2016 reprezentantul Daniela Levco a declarat în interesele Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoria Centru mun. Chișinău din 03 decembrie 2015, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată (f.d. 93).

În ședința de judecată din 07 aprilie 2016 reprezentantul Daniela Levco a depus cerere cu privire la repunerea în termen a apelurilor declarate de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău împotriva hotărârii Judecătoria Centru mun. Chișinău din 03 decembrie 2015, solicitând admiterea acesteia, repunerea

apelului în termen pe motiv că s-a aflat în concediul de odihnă și de boală când a fost prezentat spre cunoștință și contestare dispozitivul hotărârii Judecătorei Centru mun. Chișinău din 03 decembrie 2015 (f.d. 106-107).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2016 s-a respins cererea de repunere în termen a apelului și s-a restituit apelul declarat de reprezentantul Daniela Levco în interesele Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău împotriva hotărârii Judecătorei Centru mun. Chișinău din 03 decembrie 2015, ca depuse în afara termenului de declarare apelului (f.d. 115-118).

Argumentele invocate de reprezentantul Daniela Levco în cererea de recurs nu au suport legal și nu constituie temei de casare a încheierii contestate din următoarele motive.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 111 alin. (1), (2) și (3) Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

Termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Contrar prevederilor art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, reprezentantul Daniela Levco a depus apel nemotivat în interesele Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău la 11 ianuarie 2016, după expirarea termenului de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii din 03 decembrie 2015 (f.d. 93).

În conformitate cu art. 116 alin.(1) și (3) Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Nu servește temei de repunere a apelului în termenul legal argumentul reprezentantului Daniela Levco că dispozitivul hotărârii Judecătorei Centru mun. Chișinău din 03 decembrie 2015 a parvenit în cancelaria apelanților la 11 decembrie 2015, perioadă când se afla în concediul de odihnă anual.

Or, autoritatea publică nu poate invoca temei de repunere în termen a actelor de procedură lipsa cadrelor și concediilor angajaților.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Codul de procedură civilă la fel prevede că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În conformitate cu art. 75 alin. (4) Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău nu au depus diligența necesară pentru a exercita calea apelului în conformitate cu prevederile legale și instanța de apel corect a respins cererea de repunere a apelului în termen restituind cererea de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2016 este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În hotărârea Ponomaryov vs. Ucraina 3236/03 din 03 aprilie 2008, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se

subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2016 este întemeiată, iar argumentele invocate în cererea de recurs nu au suport legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de reprezentantul Daniela Levco în interesele Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Florea Lidia împotriva Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău cu privire la obligarea adoptării actului administrativ privind transmiterea în proprietatea privată a terenului aferent casei de locuit și încheierii contractului de vânzare-cumpărare la preț normativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii

Președinte,
Judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Iuliana Oprea

Sveatoslav Moldovan